

Living Lab B7 –
Met Boeren/bollentelers,
Bewoners, Bezoekers en
Beleidsmakers werken aan een
Betere Biodiversiteit in de
Bollenstreek

Ook wel Living Lab Hollandse
Duinen genoemd.

Joke Stoop
7 februari 2022

Waar ga ik het over hebben?

Waarom doen we dit en wat hebben jullie er aan?

Wat is een living lab en hoe gaan we te werk?

Wat zijn onze leidende principes?

Wie zijn 'wij'?

Waar richten wij ons op?

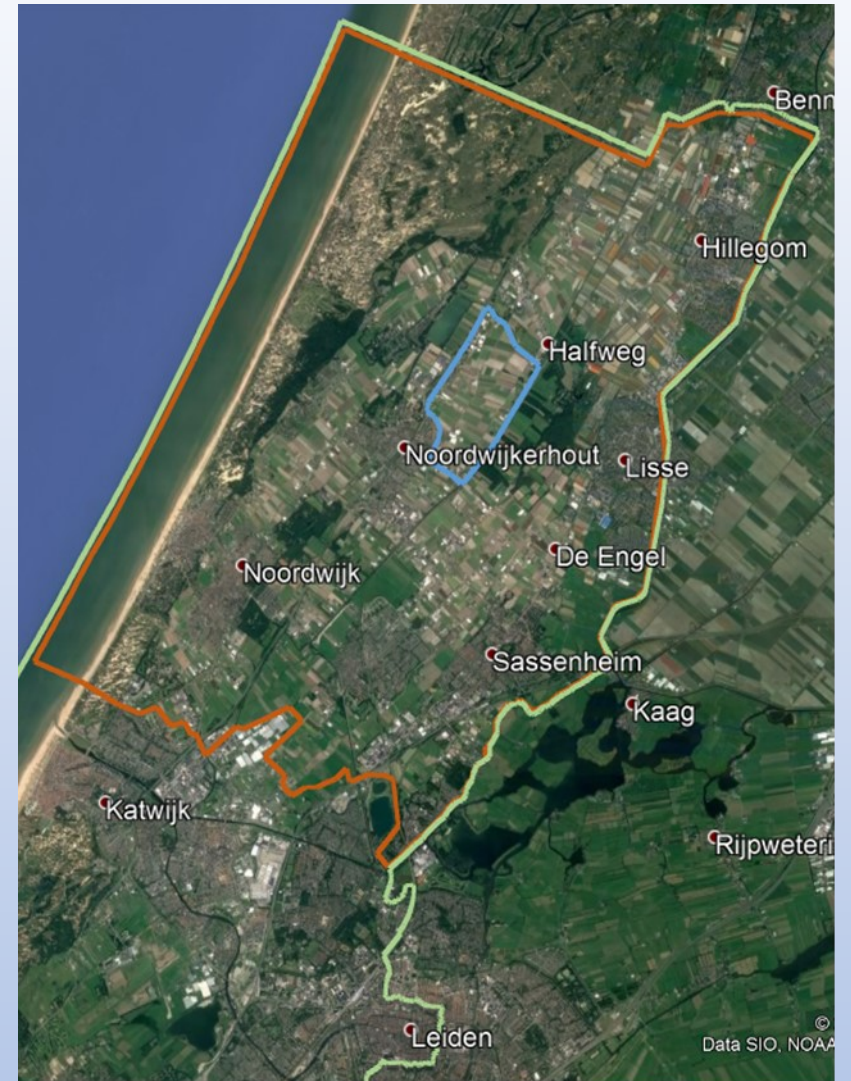
Wat is de samenhang met ACCEZ en andere living labs?

Hoe kun je input leveren?

Living labs, is een moderne experimentele methode waarvan de definitie luidt: 'Zowel een fysieke locatie als een gezamenlijke aanpak, waarin verschillende partijen experimenteren, co creëren en testen in een levensechte omgeving, afgebakend door geografische en institutionele grenzen' (Schliwa & McCormick, 2016).

- Werkgebied is het NP Hollandse Duinen
- Gezamenlijke aanpak met andere onderzoeksconsortia, bollentelers, natuurmensen (van Geestgrond, agrarisch collectief De groene klaver, als ook natuurinventariseerders) etc. Dus zowel individuen als organisaties, waaronder overheden.
- Co-creatie:

- Bollenpolder van de Toekomst
- Duin- en Bollenstreek
- Nationaal Park Hollandse Duinen

Waarom dit Living Lab?

- Drive van de groep onderzoekers: een gezonde leefomgeving, vergroten biodiversiteit, verkleinen footprint, klimaatvriendelijk
- Nationaal Park Hollandse Duinen
- Bollensector staat voor een lastige transitie naar een Vitale teelt, waarbij de biodiversiteit nog te weinig aandacht krijgt.
- Samenwerking met alle actoren spreekt ons aan: een gezamenlijk zoekproces, waar Living Lab ons het meest geschikt lijkt
- Geen gouden koevoet; ons gereedschap is bieden inzicht, vergroten kennis, inspireren, experimenteren, stakeholders helpen te innoveren, stimuleren.

Co-creatie:
het verzamelen van
onderzoeksvragen die bij
de doelgroepen leven,
partners zoeken om de
vragen uit te werken en
te onderzoeken en
daarmee stap-voor-stap
zoeken naar antwoorden
in samenwerking met de
doelgroepen en daar
een vervolg aan geven.

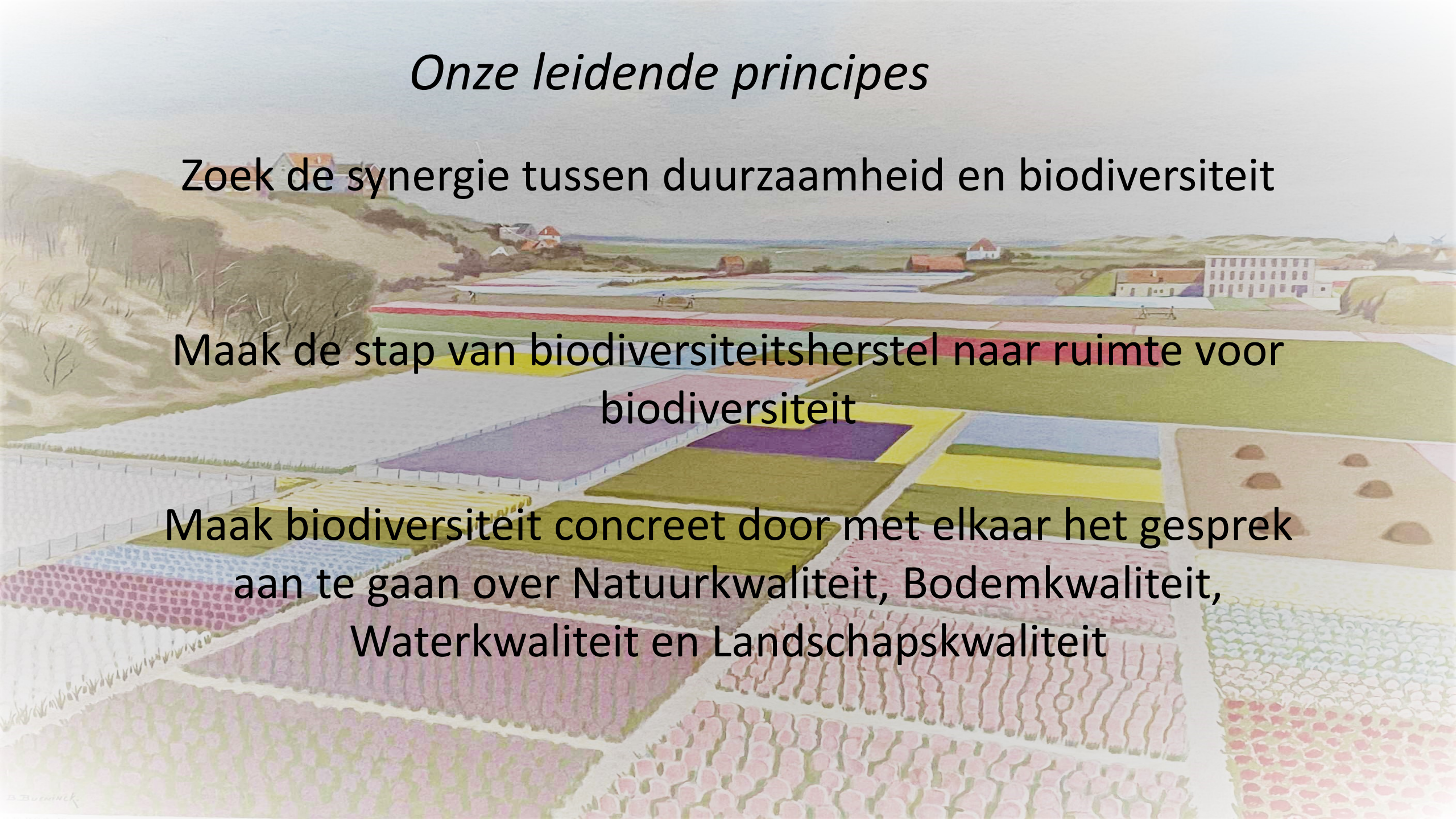
De Inzicht-Praktijk Kenniscyclus

Onze leidende principes

Zoek de synergie tussen duurzaamheid en biodiversiteit

Maak de stap van biodiversiteitsherstel naar ruimte voor biodiversiteit

Maak biodiversiteit concreet door met elkaar het gesprek aan te gaan over Natuurkwaliteit, Bodemkwaliteit, Waterkwaliteit en Landschapskwaliteit

Samenhang

Maatwerk

Meetwerk

Metawerk

Hoogleraren,
onderzoeksleders
onderzoekers

faciliterend,
begeleidend

10 HAS-groepen: maatregelen en teelttechnieken voor een duurzame bollenteelt, marktverkenningen, ecologisch onderzoek.

Hugo Langezaal en Cassandra van Altena richten zich op ecologisch onderzoek. Ze starten per 1 maart 2022 en richten zich waarschijnlijk op (bollen) vogels, planten, insecten (oa nachtvlinders, bestuivers als hommels, bijen, zweefvliegen).

Susan de Koning, ecooloog. Promovenda milieubeleid, Radboud Universiteit Nijmegen. . Sociaalwetenschappelijk onderzoek naar de rol van partnerschappen in biodiversiteitbescherming en herstel. Welke rollen vervullen partnerschappen in het landschap, en waarom leidt dit wel of niet tot transformatieve verandering voor biodiversiteit?

2021

- opstartjaar
- Start Susan de Koning
- Eerste HAS-groep

2022

- 1 maart: start Hugo Langezaal en Cassandra van Altena
- Februari: start 3 HAS-groepen

2025

- Project eindigt per 1 maart
- Onderzoeksresultaten van 10 HAS-groepen, 2 aio's en 1 post doc

Samenwerking met andere projecten

- ACCEZ-project – loopduur ca 1,5 jaar
- Living labs in Alblasserwaard en Ooijpolder
- ‘tweede fase’ van living labs gericht op monitoring
- Samenwerking met andere onderzoekers
- Projecten gericht op opstellen kpi's

Samenwerking gericht op:

- Synergie
- Coördinatie er op richten dat stakeholders niet overvraagd worden door onderzoekers
- Gezamenlijk ophalen van onderzoeksvragen en onderbrengen daar waar het beste kan worden onderzocht
- Delen van kennis en interviews
- Gezamenlijk activiteiten organiseren die op beider weg liggen

Hoe lever je input of hoe kun je deelnemen?

- opmerkingen, vragen, suggesties, ideeën van vanavond nemen we mee als input voor onderzoeksvragen
- In de komende jaren willen we samenwerken met bijv tellers en inventariseerders en landbouwcoaches.
- Bollentelers zullen met enige regelmaat betrokken worden bij het inventariseren van onderzoeksvragen, het participeren in onderzoek en tussentijdse resultaten, gevolgd door vervolgonderzoek. (bijv. al Bollenjongens)
- Betrokkenheid omgeving (bijv Overlegplatform Greenport Ruimtelijke Ordening)
- Via de onderzoekers
- Of door een mail te sturen naar jokestoop@live.nl met suggesties en vragen.